

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. elöljáróknak egész évre
5 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. Ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltenek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adódnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz.

Városi ügyek.

Ha vizsgáljuk a modern városokat, mindenütt azt tapasztaljuk, hogy vagy egy központi nagyobb tér körül vannak építve, vagy pedig több apró tér van bennök, a melyek mind a kereskedelem könnyebb lebonyolítására szolgálnak. E tekintetben városunk sem képez kivételt, amennyiben van jelenleg legalább egyetlen tere: a piactér. De sajnos, ezen egyetlen kincsét is el akarja magától dobni, oda akarja az új városházat építeni. Azzal érvelnek a városházának oda-építői, hogy a piactér szűk, s tehát elégtelen a kereskedelmi forgalom lebonyolítására. Épen azért, mondják ők, még szűkíteni kell, el kell venni belőle azon mintegy félholdnyi területet, amely ma csaknem egyedüli szabad része a piactérnek. Hogy miért kell valamit, ami állítólag most is kicsi, még kisebbiteni, és hogy honnan akarják aztán az elveszett piactert pótolni — föl nem foghatom. Hiszen Székelyudvarhelynek nincs egyetlen tere, kivéve a közkórházzal szemben levőt, ennek fekvése pedig egészen periferikus. Miért kell egy központi, jelenleg létező piactert tönkretenni, hogy kapjunk helyébe egy olyat, amely a város végén van, nem értem. Egyáltalán nem mutat az egész városrendezés valamely céltudatos, eységes terv létezésére, hanem azt a benyomást teszi, mintha a mindenkori vezetők ötletszerűen ezt, vagy amazt létesítették volna minden nagyobb tanulmány, avagy vezető gondolat nélkül. Így van ez a városházával is. Van ennek a szerencsétlen városnak két tere, az egyikre akarják a városházat építeni, a másikat pedig eladni. Én nem értem, hogy lehet így gondolkodni? Honnan képzelnek az illetők majd teret létesíthetni? Avagy vannak a város pénztárában talán megszámlálhatlan milliók, amelyek segítségével egy vagy két utcát lebontatunk és majd piactert teremtünk? Avagy képviselőtestületi határozattal ki lesz mondva, hogy miután új városháza létesül, piacra nincs szükség?

De gondolkozzunk és beszéljünk komolyan, hiszen az ügy a városnak fontos, életbevágó kérdése, tehát megérdemli, hogy legalább komolyan foglalkozzunk vele.

Elvitázhatatlan igazság, amint fentebb mondtam, hogy városunkban csak két tér van; az egyik benn, a másik a város végén. Tehát piac csak az maradhat, amelyiket fekvése ezen célra alkalmassá jelölt meg. Ezt nagyobbítandó, vett a város egy telket, amint tudom, negyven ezer koronáért. Ha a régi városházat lebontják, úgy a piactér még legalább 25—30 évig a kereskedelem lebonyolítására alkalmas lesz. Ennyi idő alatt pedig a közkórházzal szemközti levő teret fellehet használni bizonyos

cikkek számára második piacnak. A város ugyanis arrafelé fejlődik, lassankint nő és akkor egész természetszerűleg elő áll egy új piac, amelyet idővel nem nélkülözhet a város.

— Mig ha most a meglévő piactert tönkre tesszük, még a hetivásárok céljaira sem lesz alkalmas helye a városnak. Ezen fontos okokból ajánlom a tisztelt városi képviselőtestületnek, hagyja meg a mostani piactert szabad térnek, és inkább vásároljon a Kossuth-utcában alkalmas telket a városház építésének céljára. Telek van, a nyáron volt is hirdelve, hogy eladó, amint tudom, nem is nagyon magas az ára. Inkább adjon a város most telekre egy pár ezer koronával többet ki, amelyet megtakaríthat az építésnél, mint hogy elkövesse azt a soha helyre nem hozható hibát, hogy tönkretegye a városnak egyetlen alkalmas piactert.

Dr. Kovács Géza.

Ifjusági előadások.

(R.) A falusi műkedvelő társulatokról van szó. Újabb időben ugyanis a nép erkölcsi és értelmi jobbúlását célzó egyesületek között, különös előszeretettel karolták fel népünk vezetői az ifjusági előadásokat. Most, amikor a téli idény beálltával, faluhelyen is fellendül a társadalmi élet s egymásután, szinte feles számban támadnak a különböző falusi kultúregyesületek, talán nem lesz érdektelen röviden megemlékezni a műkedvelő társulatokról sem. Tesszük ezt annyival is inkább, mert ez általánosan divatozó szokás sokak szemében megérett már a gáncsra s avatott helyen nem egyszer hangzott el, hogy az ilyen mű előadások káros hatásúak a mindkét nembeli fiatalok erkölcsére is, de — eltérve a természetestől — izlésüket is ferde, helytelen irányban fejlesztik.

Mindenesetre nehéz vállalkozás ezek után az ifj. szinelőadások védelmére kelni; de azért megpróbáljuk.

Hogy ez előadások mennyiben és miért volnának ifjuságunk erkölcsére káros hatásúak, azt egyáltalában nem tudjuk belátni.

Micsoda erkölcsrontó hatása van annak, ha magyar irodalmunk egy-egy remekét, az élő beszéd és természetes alakítások közvetlen hatá-
sában, mutatjuk be népünknek? Ha bemutatjuk egy, a Székelyföldről távol eső országgrész, vagy vidék népének szokását, erkölcsét, viseletét és beszédjéből visszatükröződő gondolkozásmódját, melyet különben talán soha sem volna alkalma megismerni?

A Göndör Sándorok legényes virtuskodása, vagy a Finum Rózi féle alakok kacérkodása nincs-e meg amúgyis szinte minden falu népének társadalmában s vajjon épen erkölcsi, általános népnevelői szempontból nem jobb-e, ha a magyar népeletnek e valóban ostromozandó kinövéseit nem a mindennapi élet nyújtotta meztelenségében, hanem nagy, néha a Tóth Ede féle elmék mesterileg folyó meseszövéseiben szemlélik? Itt a szindarabok morális konkluzió ítélőképességének megadják a helyes irányt s egy-egy el-
tévészett élet közvetlen a szeméi előtt folyva le, nem egy szereplőnek, vagy nézőnek a lelkében talál élénk visszhangra, és járul hozzá nagy mértékben talán jövőendő életének megváltoztatásához is.

Épen úgy, mint a Falu rossza Gonosz Pistája, vagy a Gyimesi vadvirág részeges ha-

rangozója élő alakja ma is szinte minden falunak s nem egy akad a nézők közül, aki megdöbbenve ismeri fel a maga fotográfiáját.

Mert egy ilyen előadásra elmegy ám a falu népe!

Tapasztalati tény, hogy olvasókörré, dalárdára, vagy ifj. egyesületre sajnálják talán azt a 40—50 fillér évi tagsági díjat, de a szinelőadások beléptidíjával szívesen megfizetik az egy koronát; ha megismétlik, másodsor is elmennek oda.

Miért van ez? Mert ott az ő nyelvén szólanak hozzá s ezt megérti; az ő mindennapi életét mutatják be a maga erőnyeivel és hibáival s mivel csupa ismerős alakokat lát, természetes az érdeklődése.

Az ifjusági szinelőadásoknak tehát megvan a maga nevelői hatása.

Igen természetes, hogy meg kell válogatni az előadásra szánt darabokat. Hála az Istennek, irodalmunk gazdag az ilyenekben s nem nagy utánjárás kell, hogy alkalmas népszínművet találjunk. De csakis népszínművet, erről van most szó; egyébről nem is lehet. Aztán aki élére áll ennek, az tudjon a maga lábán járni. Legyen neki határozott műérzéke a rendezésre, okos tapintata a szereplők kiválasztására s ne sajnálja a szót a betanításnál, magyarázgasson, oktasson s így, eltekintve attól, hogy fiatalságunk szokik a nyilvánosság előtt való szerepléshez, — melyre talán jövőendő életében egyiknek másikkal igen nagy szüksége lehet — s eddigi esetlen, nehézkes mozdulatai bizonyos könnyedséget nyerne, de szert tesz meglehetősen néprajzi és geográfiai ismeretre is.

De törjük fel most a legkeményebb diót.

Azt mondhatják igen sokan, hogy az előzetes próbákat estére tartva, a mindkét nembeli fiatalság a kellő ellenőrzés hiányában könnyen mehet bele erkölcsi botlásokba. Ez meg lehet. Azonban még nem elég ok arra, hogy az ifj. szinelőadásokra kimondjuk a „feszítsd meg“-et. Ilyen szempontból nem ítéltjük el e dolgot. Hiszen ha ezt kutatjuk, ott van a kórus, vagy ott vannak épen a helyenként tartani szokott u. n. „vallásos összejövetelek“, melyek szintén az estéi órákban gyűjtik össze a fiatalságot. Ezer meg ezer alkalom van mindenütt.

„A fűvet tavasszal kalapáccsal sem lehet visszaverni“ — tartja a székely közmondás.

Ez tehát magától elesik.

Fiatalságunk izlésének fejlesztésére is határozottan előnyösebb egy szindarab betanítása, mint önképzésünknek azon ütött-kopott szelleme, mely ma a legtöbb falusi ifj. egyesület tárgysorozatában dominál. Az embernek megesik a szíve s nem tudja, szánakozzék-e vagy boszankodjék, mikor Petőfinek, Aranynek egy-egy remekét összecsuftva kénytelen hallgatni. Ha legalább vennők azt a fáradságot, hogy utólagosan bár megismertetnők a hallgatósággal a költemény tartalmát, vagy oktató, nevelő céllal rámutatnánk a szavalt hibáira. Egyiket sem tesszük. Így aztán ne is várjunk azoktól izlésnemesítő hatást.

Summa-summarum a színház ma elsődrendű kulturintézmény. Városok, társulatok vállvetve törekednek arra, hogy színházakat építsenek, szintársulatokat szervezzenek. A kormányhatalom is meglehetősen összegeket ad ki erre évenként subvenció címén. Kisebb városokban, hol sem állandó színház nincs, sem — bár időlegesen — valamire való társulat nem fordul meg, állandó műkedvelő társulatokat szerveznek. S ha egy kis város polgárnépe türethető előadásban mutatja be A peleskei nótáriust, vagy — uram bo-

csáss — talán egy Shakespere remeket, nem értem, hogy a falusi értelmesebb földmivelőnek miért, nem volna helyén való a Falu rosszát, a Cigányt, a Sárga csikót stb. betanítani. — Nem látok én ebben semmi okot az aggodalomra, sem a népnevelés magasztos intencióival semmi ellenkezőt.

Azért tehát én nyugodtan szervezek ezután is műkedvelő társulatokat.

Irodalom.

Bárd Ferenc és Testvére zeneműkiadókkal lapunk kiadóhivatala (Betegh Pál könyv-és zeneműkereskedése) oly értelmű megállapodásra lépett, hogy az előkelő cég összes újdonságait ezután a megjelenéskor azonnal elküldi és minden egyes zenedarab állandóan kapható lesz a „Szekely-Udvarhely” kiadóhivatalában. Iskolákat, egyleteket, és az igen t. zenetanítókat megfelelő kedvezményben részesítjük.

Zongorázóknak a legkedvesebb karácsoni ajándék: A Bárd Ferenc és Testvére zeneműkiadó cég idei karácsoni Albuma zönmű tartalom tekintetében felül fogja mulni az összes eddigi köteteket, mivel a 10-ik évfolyama jelen meg és eme jubileumi kiadást különös fényvel, rendkívül dus tartalommal állította össze. Ezen Albumot, mely 41 K 80 fillér bolti áru hangjegyet tartalmaz és ez alkalommal is csupán füzve 4 K, diszkötésben 6 koronáért kizárólag tisztelt vevői számára készült, csak annyi példányban kerül kinyomtatásra, a hány előleges megrendelés arra legközelebb folyó hó 12-ikéig a eéghez, illetve a „Szekely-Udvarhely” kiadóhivatalához beérkezik. Az előbbi években megjelent kötetekből egyetlen példánnyal sem rendelkezik. Az összes megrendeléseket folyó hó 21-én intézi el a cég, hogy minden megrendelőnek a Karácsoni Album karácson estéjére már meglegyen. Zongorázóknak a legkedvesebb karácsoni ajándék.

Iparügyek.

Egy fegyintézetű cipőgyár mint kereskedő.

Kereskedőink és iparosaink már évtizedek óta küzdenek a fegyencipar versenye ellen s jogosan követelik, hogy az állam ne engedje őket károsítani a fegyintézetekben potom áron előállítható árucikkek áruba bocsátásával. Ennek a régi kivánságnak, úgy látszik, nem sok fogantatja van, mert most a nagyenyedi fegyintézet azt hirdeti, hogy cipő-gyárának készítményeit nagybani árak mellett adja el és tekintve, hogy a cipőgyár fegyencekkel dolgozat, tehát kizárólag kézimunka-készítményeit az olcsó munkabér miatt mérsékelten adja el, minden iparossal és kereskedővel felveheti a versenyt. Nem mulasztja el végül megígérni a „gyár”, hogy „kivánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küld”.

Ipar képzettség nélkül nem üzhető. A kereskedelemügyi miniszter 80.555-904. sz. a hozott elvi határozata szerint engedélyhez kötött iparoknak üzletvezető mellett való gyakorlására oly esetekben, midőn üzletvezető a szakszerű képzettség hiányát van hivatva pótolni, az ipar-engedély ki nem adható.

Különfélék.

Évforduló.

Irta: Byblis.

Asszony: Hála Istennek, csakhogy itthon vagyunk. Még jó, hogy kapuzárás előtt vége volt. Annyi tisztesség még volt abban a léha firkoncban!

Férje: (bosszusán dörmög... még nem beszél).

Asszony:... Igy is hatvan krajcárromba került, kedvezményes jeggyel!

Férje:... De gondold meg, hogy hatvan krajcárért ketten élveztünk végig egy kellemes estét!

Asszony: — No — ennek ugyan megadtad! — Élvezet és kellemes este! — És még te mondd ezt, aki az egész előadás alatt aludtál! — Azt hittem már segíts nékem is szidni azt a darabot és itt van, meg rám fenekedsz...

Férje: Igazán annyi figyelemmel lehetnél már irántam, hogy olyankor, a mikor a hibádat, vagy baklővéseidet elakarod ütni, valami új módhoz folyamodol! Te egész este alatt ki sem nyitottad a szemedet és...

Asszony: Én legalább nem tagadom, bevallom, úgy volt, te pedig tagadsz és tagadsz!

Férje: Igen, te alvásnak mondtad azt, mikor én lehunytam a szemem egy percre, hogy pihentessem egy kissé a kápráztató mozgó fényképek szemlézése után!

Asszony: — Nagyszerű aztán ha elgondolom, hogy én te mellett hatvan krajcárért ütem meg a házasságunk egy évi fordulóját!

Férje: De kérlek szépen, hiszen az előbb még sokallottad a hatvan krajcárt kettőnkért!

Asszony: Az más! — Akkor az helyén volt! — De a tied, az nincs a helyén! — Egyáltalában te abban a rettenetes hibában szenvedsz, hogy a megjegyzéseidet összefüggéstelenül egész másutt teszed meg, mint a hol kell! — Talán jobban tetszett volna, ha zsurt rendezek; idehívom a szomszéd számtanácsosékat, meg az építészéket...

Férje: Tévedsz, — de azt már mégis elvártam volna tőled, hogy a számtanácsoséktól nem a mai napra kéred a szabadságjegyet, mikor az egész harmadik omelet tudja, hogy ma egy éve, hogy házassok vagyunk!

A diskurzus így folyik tovább. — Tizenegy óraker:

Asszony: Reggel is elmentél, szó nélkül, egy árva szó nélkül hivatalba. Én meg egész délután vártam, vártam a csokrot, meg az üdvözlő táviratokat! — A szomszédnőim minden órában bejöttek hozzám és csodálkozva hozták tudomásra, hogy eddig még egy táviratkihordó és egy hordár sem kerestt! — Összeharaptam az ajkaimat és tovább vártam! — Más férfi csokrot küld egy hordárral és legalább is öt táviratot ad föl különböző nevek alatt, de te benned nincsen semmi figyelem, semmi gyöngédség! — Majd a föld alá bujtam szégyenletemben!

Sirni kezd.

Tizenkét óraker.

Az asszony is, meg a férfi is ágyban van. Az asszony jobbra fordult, a férfi balra.

Alszanak.

A Szekely-Udvarhelyi karácsoni Almanachja. Lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala m. t. olvasóközönségünk tíz éves támogatását némiképp meghálálni óhajtván, elhatározta, hogy karácsonkor minden egyes előfizetőnek Almanachot küld ajándékkul. Ezen Almanach 8-ad részű, 6-7 ivnyi terjedelmű, finom papírra nyomtatott mű lesz, Margitai Tivadar festőművész cimlapjával. — Tartalmazni fogja az 1905. esztendő teljes naptárát, az év illusztrált történetét, valamint prózai és verses dolgozatokat: Krudy Gyula, Sas Ede, Heltai Jenő, Kemény Simon, Nádas Béla, Farkas Imre, Földes Imre, Földes Béla, Pállos Árpád és Szilágyi Ferencről. — A tartalmas és igen csinos kiállítású Almanach karácsoni számunkkal egyidejűleg kerül szétküldésre s megkapják mindazon előfizetőink, kik ezévre előfizettek vagy folyó hó 20-ikáig esetleges hátralékaikat kiegyenlítették. — Együttal arról is értesíteni kívánjuk m. t. olvasóinkat, hogy a karácsonra hirdetett Emlék-Albumot 1905. évi husvétkor fogjuk szintén ajándékkul megküldeni előfizetőinknek. — Az Emlék-Album számára tehát ismét megnyitjuk a tért m. t. olvasóink és munkatársaink előtt s dolgozataikat tisztelettel kérjük — továbbra is elfogadjuk. Különösen szeretnők, ha minden egyes olvasónk és munkatársunk írna az Emlék-Albumba néhány sort. Ezért is kérjük tehát nagybecsű támogatásukat.

Kinevezések. A pénzügyi m. kir. miniszter Péterffy István helybeli kir. adótitkár és Szabó Dénes szintén helybeli kir. pénzügyi számtisztet a szekelyudvarhelyi kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez számellenőrnek; Benkő Jakab soproni kir. pénzügyi számgyakornokot pedig ugyanide pénzügyi számtisztnek nevezte ki. Ugy Péterffy, mint Szabó 10 évi becsületes, szorgalommal végzett munkálkodás után, valóban megérdemelte az előléptetést, melyet tisztviselőtársaik is örömmel fogadtak. A számos jó kívánsághoz mi is őszintén csatlóljuk a magunkét.

A helybeli jótékonyegylet tea-estéje szombaton, e hó 10-én, este 7, a tánc 10 óraker kezdődik Belépőjegy ára személyenkint 1 korona, páholy 4 korona, tanulójegy 60 fillér. Az estélyen minden ételnek és italnak szabott ára lesz. Egy adag bármiféle hidegsült kenyérral 60 fillér, tészta 30 fillér, tea tejjel vagy rummal 30 fillér, feketekávé 20 fillér, fagyalt 40 fillér, félliter finom asztali bor 60 fillér, egy üveg borszéki víz 20 fillér, bibarczfalvi 20 fillér, szikviz

20 fillér. Szivarok, virágok, gyümölcs, pezsgő és jux-tárgyak szintén szabott árban kaphatók. Az ételek és italok jóságáért a rendezőség felelősséget vállal.

Helyreigazítás. — Következő sorok közlésére felkerettünk: A tea-estélyen áruoló hölgyek névsorába véletlenül csuszott be Vajda Lajosné neve, aki egyik sátorba sem szándékozott áruolni s így csak az igazságnak teszünk eleget, amikor a tévedést helyreigazítjuk.

Az utolsó fillérestély. A szekelyudvarhelyi jótékony négyesület folyó hó 14-én (szerdán) este fél nyolc óraker kezdődőleg a Budapest-szálló nagytermében, a szegények és árvák segélyezésére *müsoros fillérestélyt* rendez, melyre a kegyes-szívű közönséget e helyen is tisztelettel meghívja: Dr. Damokos Andorné elnök, Betegh Pálné és Dr. Kovács Gézané rendezők Belépési díj tetszés szerint. — A gazdag és változatos müsor a következő: 1. *Egészségügyi csevegés.* Elmondja Dr. Rosenbaum Pál oláhfalvi körorvos. 2. *Szaval: Nagy Elek* ev. ref. koll. VIII o. tanuló. 3. *Cimbalom-szólo.* Játssza: Szent-Királyi Árpád. 4. *Szaval: Nossz Ilonka.* 5. *Humoros előadást* tart Nagy Elemér ev. ref. koll. tanár. 6. *Énekelnek: Eröss Kálmán, S. A., Paál Sándor, Szabó Antal, Biró János és Potor Gergely.* 7. *Világposta* — Tekintve a nemes célt s azon körülményt, hogy ez lesz a folyó évben az utolsó fillérestély és hogy a rendezőség mindent elkövet az estély sikere érdekében, részünkről szintén melegen ajánljuk a szíves támogatást. — Ugy értesülünk, hogy a vidékről is többen fognak megjelenni a kedélyes-és feszletelenné ígérkező estélyre

Az udvarhelyvármegyei szabadalvü-párt végrehajtó bizottsága e hó 10-én d. e. 9 óraker ülést tart.

Részvétellel vettük és közöljük a következő gyászjelentést: „Alólirottak szívük legmélyebb fájdalommal tudatják, a forrón szeretett gyermek és testvér *Fürchtegott* életének 7-ik évében folyó év dec. hó 2-án reggel 1/6 óraker hosszas és nehéz betegség után történt gyászos elhunytát. Drága halottunk hült tetemei folyó év dec. hó 4-én délután fognak a Mickiewicz-utca 9. számú lakásról a helybeli temetőben lévő saját sírboltba örök nyugalomra helyeztetni Leikéért az engesztelő szentmise áldozat a Cathedral templomban f. hó 5-én reggel 8 óraker fog az egek urának bemutatni. Tarnow, 1904. évi dec. 2-án. Mikula Antal cs. és kir. százados az 57-ik gyalogezredben, mint atyja, Mikula Anna mint anyja, Mikula Siegfried, mint testvér.

A polgári önképző-kör hétfői fillérestélyét — melynek müsora tévedésből maradt ki lapunk mult számából — Péter Róza, Tamás Erzs, Pecha Károly és Vicsai János rendezték. Petrányi Miklós szakiskolai rajztanár felolvasott, Félegyházi Mariska énekelt, Nagy Róza pedig cimbalmon játszott és Sándor Ferenc monologot adott elő.

Halálozások. Csikszentmihályi özv. Ferentz Ferentz Mihályné szül. Csizsár Anna, F. Ferentz Lukács helybeli fényképész édes anyja, folyó hó 4-én reggel, életének 72-ik évében hosszas szenvedés után elhalt városunkban. — Szabó József városi nyug. pénztári ellenőrt, aki egykor a város leggazdagabb emberei közé tartozott, folyó hó 4-én helyezték örök nyugalomra életének 46-ik évében. Halálát feleségén szül. Simó Ilonán kívül György, Juliska, József, Endre, Ilonka, Jankó és Károly — nagyrészen kiskoru — gyermekei siratják. — Kiskantai özv. Rácz Károlyné szül. Hegyi Erzsébet életének 66 ik évében szintén e napokban hunyt el városunkban.

Szekely körvasutak építése. A magyar királyi államvasutak építési osztálya a következő hirdetést teszi közzé: A szekely vasutak módéfalva-gyergyószentmiklósi vonalrészének kiépítésére vonatkozó pályázat a legközelebb ki fog iratni. Tekintettel az előrehaladt téli időre, a vállalkozó urakat a kiírásra már most figyelmeztetjük azzal, hogy az államvasutak közgei a vonal kijelölése végett kirendeltettek és így a szükséges utbaigazítást a helyszínen megadhatják.

— **Meghívó** az Udvarhelyvármegyei Muzéum-Egyesületnek folyó évi december hó 11-én délelőtt 11 órakor a vármegyeház kistermében tartandó rendes közgyűlésére. Targysorozat: 1. Titkári jelentés. 2. Könyvtárnoki jelentés. 3. Pénztárnoki jelentés. 4. Az elnöki, igazgatói és jegyzői állások, esetleg választások által megüresedetté váló állások betöltése. 5. Két választmányi tag választása. 6. Indítványok.

— **Rákóczy ünnepély és munkavásár.** A polgári leányiskola igen sikerült Rákóczy-ünnepélyét és munkavásárát a hó 4-én tartotta meg. Elismeréssel és dicsőréssel halmozta el közönségünk az intézet vezetőségét a fáradságot és sok áldozatkészséget igénybevetett előkészítésért. Részünkről is teljes elismeréssel honoráljuk Schiller Irma igazgatónő és a tantestület ügybuzgóságát. — E helyen közöljük az igazgatóság következő sorait: December 4-én megtartott jótékony célú Rákóczy-ünnepélyen felülfizettek: Soó Gáspár 10, Fábiáné 8, Nagy Elemér 5, Hollak Arthur, Dr Ráczkó Samu, Stabienszky Virginia 4—4, Jung-Cseke Lajos, Szaroi Róza Szászvárosról 3—3, Szabó István, Mózes Zsombor, Dr Nagy Samuné, Ádám Albert, Solymossy Endre, Friedrigerné, Meisel József Segesvárról 2—2, özv. Szabady Ferencné, Szakáts Károly 1—1, Fankovich Mariska, Kovács Gábor 1—1, Kovács Dániel — 40 koronát, melyért hálás köszönetet mond a szegény tanulóknak nevében az Igazgatóság.

— **Műkedvelők figyelmébe.** Monologok, dialogok, egy és többfelvonásos szindarabok, szaválásra alkalmas költemények rendkívül nagy választékban kaphatók a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv- és zeneműkereskedése) Székelyudvarhelyt.

— **Piaci áraink.** E héten is magas ára volt különösen a tojásnak, mely 5 darabonként 40 fillérért kelt el. Ilyen magas árra csakugyan ama bizonyos legöregebb emberek sem emlékeznek. A buza 2 K 90 f, törökbuza 2 K 64 f, rozs 2 K 30 f, zab 1 K 20 f, pityóka 50 f volt 20 lit. vékánként. A kövér liba 4 K 20 f, sovány 2 K 20 f, tyuk 1 K 20 f, csirke 80 f, kisebb 60 fillér darabonként.

— **Egy új kiadvány.** Ha van árucikk, melynél hiányt érezte eddig a vidéki intelligens vevőközönség egy szakszerű felvilágosítást nyújtó lelkiismeretes utmutatónak, úgy bizonyára az arany- és ezüstékszer az. A fővárosi Wirth János és Fia cég egy vaskos kötetben adja közre új mintáit, oly áttekinthető összeállítással, hogy tiszta képét nyerjük az ezen cégnél alapulvül elfogadott korrekte üzleti szokásoknak. Komoly érdeklődőknek levelezőlapon nyilvánítt óhajára (IV., Ferenciek-tere 9.) készséggel küldik meg.

— **Nekünk is van Görénk** Göre Gábor bírór és a közgyám nyilatkozónak, még pedig szóról-szóra ekképen: „Tekintetes Székelyudvarhelyi felelős Szerkesztő és kiadó tulajdonos Betegh Pál és főmunka társa Fülel Sz. Lajos urakhoz. Idei 97. Szám alatt December 1-in kibocsátott lapokban különösen félek 11-dik cikkében kiadott a poruljárt Szabóval azzal cizfoljuk meg hogy Barthalis Imre egy jora való nemes Székely Sarja akire Semmi rossz erkölcs; nem fér István Sándor vezetőnek neve csak apja által magyarosította vezetőnek nevé de eredetileg Stáncsuly Sándor nem székei, hanem afüstösök féle rossz erkölcsű ember. Ő egy lábujnak valót vitt Barthalis Imréhez és ahhoz belésem nem fáintos bárány bőr bellést hanem egy kiviselt kozsok darab bőrt ami fehér vót ugyan ojan ki használt bunda bőrt ifj. Szabó János az övé szürke vót annak elcserelesibe nem Barthalis Imre Szabó vót hibás hanem aza két bunda darab az annyának adattak át és így a Stáncsuly Sándor belésem tette az if. Szabó János lábujjába és az övet a mi szürke vót a Stáncsuly Sándoréba és ezért tette boldogtalaná a jora való fíjút a Semmire való ojan bunda darabát amijenett a cigányok csak tött adnak. És ez aköz monda igaz Nem ér aször a sejimmel a füstössem a Székejjel. Kérjük a tekintettes nagyérdemű Szer-

kesztőséget Sziveskedjen ezt közzé tenni és a kiadót cikket megcáfóni, maradtunk méj tisztelettel Bibarczfalván 1904 Deczember 17-én. Jakab Sámuel albiró. Bako Lajos k. köz Gyám”.

— **Tigris Ferenc** zenefütművész névvel egy szélhámuskodó kompánia volt e héten városunkban. Jól mulattak a Hungaria-vendéglőben s előadás után megszöktek — természetesen fizetés nélkül! Ajánljuk a hatóságok figyelmébe.

— **A sertések táplálására** egy némely mézárós igen különös anyagot fordít. Szinte undorral gondol az ember reá, hogy a közfogyasztásra kerülő sertéseket valóságos döggel hizlalják. Szavahihető forrásból értesülünk ama türehetetlen állapotról, hogy egyik mézárós a levágott állatok belet és az abban nem ritkán talált fejletlen malacokat stb. rendes táplálékul dobja oda sertéseinek. Vajjon az ilyen és ehhez hasonló cselekedeteket az illetékes egészségügyi hatóság nem tudná-e megakadályozni s rábizonyítás esetén szigorúan megbüntetni? Mi azt hisszük: igen! (Szemlélő.)

— **Révai Kalandárium 1905.** Most hagyta el a sajtót ez az irodalmi naptár — a magyar könyvpiac érdekes specialitása — mely az idén feletle érdekes és nagyszabású irodalmi újdonságokról számol be. Olyan irodalmi újdonságok ezek, melyek a modern kultúrigények nagy területeit ölelik fel s e rohanó, követelő kor emberének kezébe adják a művelődés biztos eszközeit. E mellett a kegyeletnek is hódol a Révai Kalandárium, Jókai Mór emlékeztetének szentelve egy igen szép cikket, melyben többek között a világsajtó nekrológjaiból hordja össze a legérdekesebbeket. A Révai Kalandáriumot minden irodalombarátnak — kívánatra — ingyen küldi meg a kiadóhivatal: VIII. Üllői-ut 18. szám.

A „Zenélő-Magyarország” zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XI évfolyam 23 füzete a következő szép zeneműújdságokat közli: I. Lengyel Miska „Orgonafa virágozik a kert alatt.” II. Iványi Iván „Édes anyám mondja meg a galambomnak helyettem.” (Baka nótá) Két szép nagy dal. III. Huber Sándor „Cabaret” francia négyes, a legújabb kuplék és chansonnok újdonságaiból összeállítva. IV. Heidelberg Albert „Valse mignone” salon darab. Ily gazdag tartalommal jelenik meg — a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat minden egyes füzete, úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelennek, — a havonta kétszer megjelenő füzetben, mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára, egész évre (24 füzetre) 12 kor. félévre 6 kor. negyedévre (24 füzetre) 3 kor. Egyes szám 60 fillér! Előfizetést a most folyó IV. évfolyadra, valamint az előző évfolyadokra is, a „Zenélő Magyarországnak” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához Budapest VIII. Józsefkörut 24/II, hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű, a legolcsóbban megszerezhető. Kívánatra a „Zenélő Magyarországnak” eddig megjelent füzeteinek részletes tartalom jegyzékét, ingyen és bérmentve küldjük meg.

Hogy lehet nagy hasznot elérni a baromfitenyésztésből? Csak úgy és akkor, ha olvassuk és megismerjük azokat a nagyfontosságú és nélkülözhetetlen eljárásokat, melyek a sikert biztosítják. E szempontból a gazdák, baromfikedvelők és tenyésztők figyelmébe ajánljuk a „Baromfitenyésztés” című heteti szaklapot, a melyet Hreblayné Dedinszky Adél szerkeszt. E szakfolyóirat felöleli a gazdasági- és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb és házinyul tenyésztési és értékesítési kérdéseket. A baromfitenyésztés minden ágáról közölt nagyszámú cikkei mindig a legjelesebb tenyésztők írják. A lap hetenkint 12—14 oldal terjedelemmel és igen szép illusztrációval jelenik meg s az ország minden részében el van terjedve. Előfizetési ára egész évre 8 korona, 1/2 évre 4 korona. Aki 3 egész évi előfizetést szerez s annak egész évi előfizetési díját á 8 K. egyszerre beküldi, az egy éven át ingyen kapja tiszteletpéldányként a lapot. Mutatványszámot ingyen és bérmentve szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VIII., Nap-utca 19. Ugyanott megrendelhető a „Tyuktenyésztés” című II-ik ki-

dást ért baromfitenyésztési szakmunka, amelyet Hreblay Emil állattenyésztési m. kir. felügyelő irt s amely 200 oldalon, 90 képen ismerteti a tyuktenyésztési tudnivalókat és fajtákat. Ára 3 korona 20 fillér. Ugye szaklap, mint e munka egyetlenegy törekvő tenyésztő kezéből sem hiányozhat.

Tan- és nevelésügy.

2308—1904. szám.

Valamennyi iskolának.

Most hagyta el a sajtót a „Marosvásárhelyi Székely-Társaság” első évkönyve, mely a székely kérdés fejlődésének minden részletét feltüntetve, emellett még teljes repertoriumát közli mindazon műveknek, melyek a székelyekről irattak, a legrégibb időtől napjainkig.

A több mint 11 nyomtatott ívet tartalmazó könyvet, mely 1 korona 20 fillérért közvetlenül a Társaságnál rendelhető meg, a tanítói könyvtárak részére bönendő beszerzésre ajánlom.

Székelyudvarhely, 1904. évi nov. hó 21,

Ember János, kir. tanfelügyelő.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől

650—1904 szám

Meghívó.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület választmánya f. hó 13-án d. e. 9 órakor a vármegyeház kistermében a közgyűlést megelőzően választmányi ülést tart a közgyűlési tárgysorozat előkészítése céljából, melyre a választmány tagjait tisztelettel meghívja.

Székelyudvarhelyt 1904. dec. 5.

Az elnökség.

781—1904. vh. szám.

Árverési hirdetés.

A székelyudvarhelyi kir. bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbíróságnak V. 609/2—1904. polg. számu végzése által a Budapesti Országos Központi Hitelszövetkezetnek képviselve Dr. Suhajda István ügyvéd által, Bögözi Istok Sándor neje Fekete Ilona és Fekete Pál ellen 450 kor. és 459 kor. 35 fillér tőkék és ezek járulékaikairántügyben, alpereseknél, Bögözben összesen 1639 koronára becsült következő javai, u. m.: Két tehén, fehér szőrűek és szarvuak, 7 évesek, két tehén fehérszőrűek, és szarvuak 5—6 évesek, két üsző borjú fél évesek, két ökröborjú fél évesek és még 5-től 19 tételszám alatti ingók Bögözben rendre alperesek házában

1904. december hó 22-én d. e. 9 órakor

nyilvános árverésen el fognak adni, melynél az egyes javak vételáron azonnal fizetendők, esetleg a becsáron alól is a legtöbbet ígérőknek el fognak adni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál meg tekinthetők. Ezuttal felhívatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulirt végrehajtóhoz nyújtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni. Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.

Székelyudvarhely, 1904. dec. 1

BIRÓ SÁNDOR, s. k.
kir. végrehajtó.

Kitűnő 5—6 fokos új és ó fehér borok 20—23 krajcárért kaphatók bármily mennyiségben **Dr Hegedűsnél Balavásáron.**

Foglalkozást keres (irodait) egy szepirasu egyén, ki magyarul, németül ir és beszél, a Remington-, Yost- és Bensderfer-féle írógépeket kezel, irodai munkákban jártassággal bir. — Cim e lap kiadóhivatalában.

Schmidthauer-féle Igmándi keserűvíz,

bármely évszakban a Karlsbadi és Marienbadi ivó-kúrát, gyomor és bélbajokban, úgyszintén elkövérédek, szivelhajasodás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj és lépdagaganatnál, cukorbetegség, csúsz és köszvényél stb. — Az „Igmándi” hatásosságában egyéb keserű vagy hashajtó ásványvizek meg sem közelitik és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást nem fogad el. — Utasítás mellékelve. — Kapható Székelyudvarhelyen Gergely János utóda TAMÁS BALAZS ur üzletében. Főszéküldés a forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél Komáromban. — Egész üveg 50 f, félüveg 30 f. — Az egyedüli természetes keserűvíz, a mely kis üvegben is kapható.

reggelenként fél pohár-
= ral használva, =
meglepően gyors és nagy-
szerű sikerrel pótolja otthon

Értesítés.

A n. é. közönség tudomására hozom, hogy férfi- és női divatru üzletemet az új helyiségekben már teljesen berendeztem.

Miután főtörökvésem a jövőben is legjutányosabb árak mellett az igen tisztelt vevőközönséget kiszolgáltatni, becses figyelmébe ajánlom az

őszi- és téli idényre

nagy választékban ujonnan beszerzett áruaktáromat, mely kiterjed úgy férfi- mint női ruhaszövetek, flanel és mosó velcek, jó meleg olcsó ruhák, női- és kész fehérneműek, kitűnő minőségben; kész női blousok, férfi- és fiu készruhák és kalapokban dusan felszerelve.

Női- és férfi-szabó kellékek óriási választékban, honi vásznak, paplanok, szőnyegek, asztal- és ágygaraiturák és nagy kendőkben, továbbá ezer, meg ezerféle szakmába vágó cikkekben nagy választékom van, miáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetem.

Kérem szükséglete esetén nagy- és dus rakítárom szives áttekintésére, hogy egyszersmind előnyös és olcsó árainról is meggyőződést szerezhén, legelőnyösebben beszerezhesse a ruházati és divat cikkeket ez idényre is.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradok szolgálatára kész tisztelettel

Szenkovits János utóda,

férfi-, női divat- és kézműru üzlete
— Székelyudvarhely, főtér.

**Baróthi
műmalom**

lisztörleményeit a helybeli piacon üzletembe bevezettem. Miért is ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe és próbamegrendelésével meggyőződést szerezni ezen liszték jóságáról és versenyképességéről.

Árak:

Kalácsliszt 0-ás	1 kgr. 16 kr.
I. rendű szép kenyérliszt	„ 14 kr.
II. rendű szép kenyérliszt	„ 12 kr.
Sz itált rozsliszt	„ 11 kr.

Kiváló tisztelettel:

STERBA ÖDÖN.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni.

**Székely borkereskedés
résztársaság**

Székelykeresztúron.

Jutányos árban tiszta, finom, józamatu borokat árusít. A közönség saját érdekét szolgálja és egy közszükségletet szolgáló székely intézményt fennállásában támogat ha innen szerzi be bor-

Asztali bor	1904. Hlként	40 K,
Asztali „	1904. „	48 „
Asztali „	1903. „	48 „
Finom asztali bor	1895. „	52 „
Pecsenye „	1892. „	56 „
Schiller (piros) „	1896. „	62 „
Rozsamáli „	1896. „	64 „
Rizling I. „	1890. „	90 „
Rizling II. „	1890. „	72 „
Leányka „	1890. „	1.20 „

50 liter vételnél már fentti ár érvényes
Kévéssel magasabb árért palackozott borok is kaphatók. Az igazgatóság.

Gyümölcsfák,

diszfák, boggyófák, akácok stb. fák beszerzésére a legjobb és leggazdagabb választéku beszerzési forrás a **Fischer és társa** 30 holdas faiskolája **Nagyenyeden**. Árjegyzékek magyar, német és oláh nyelven ingyen küldetnek szét.

A legjobb ültetési időszak az ősz.

Marhahus a legjobb és friss minőségben kilója I. o. 36 kr., II. o. leveshus 32 kr **Balassy Ignác** mészáros és hentesnél Székelyudvarhelyt, Kosuth-utca 14., a hol naponta friss virsli, kolbász, parizer, kassai és szebeni felvágottak, lengyel kolbász, szafaladé, sonka és füstölt-hus szintén mérsékelt árban kapható. Borju- és sertéshus ugyanott.

Kereskedők, iparosok, akik vevőközönségüknek saját cégükkel előjegyzési naptárt óhajtanak adni új-évi ajándéku, — saját érdekükben cselekszenek, ha Betegh Pál könyvnyomdájához fordulnak, ahol darabonkint már 25 drb vételnél) cégnyomásukkal 50 fillért ért igen finom kiállítású előjegyzési naptárt kapnak.

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajza, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 korona. Kapható: **Kovács János** okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII. Erzsébet-körút 5. sz.

Legolcsóbb árak, kiváló minőség!

Hol vásároljon a székely!

Mindennemű bőr, talap, feltalp, felsőbőr, cipőfelsőrész és más e szakkörhöz tartozó szükségletét legolcsóbban szerezheti be **Székelyudvarhelyt**, a Papp Z. Endre vaskereskedése mellett levő **Gáspárné-féle bőrüzletben**, az ev. ref. egyház volt paplakása helyén, hol a mai igényeknek teljesen megfelelő **dús raktár** áll a n. é. vevőközönség rendelkezésére.

Legnagyobb választék **vasche, III. terzett bőrtalpakból** egészben és darabokban. **Boeskor feltalpak, fejbőrök, fekete bőrök** a legjobb hazai készítésben, **felsőbőrök**, valamint **csizmadiák, czipészek, szücsök** és **szijgyártók** részére való **kellékek, cipőkenőcsök** mindenféle bőrkörhöz **legmérsékeltébb árakért** kaphatók.

Hazánk első börgyárosaival lévén előnyös összeköttetésem, minden árut a **legkiválóbb minőségben** szolgáltatok. Tehát saját érdekében **cselekszik**, aki bevásárlásait nálam eszközli.

Tisztelettel:

Gáspár Ferencné.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás!

Örökbecsü előadási zenemű-darabok

zongorára 2 kézre Betegh Pál könyv- és zeneműkereskedésében:

2. Bach E.: Tavasz ébredése — 50 f	2. Schumann R.: op. 12 3 sz. Miért? — 50 f
2. Beethoven: op. 33. 1. sz. Bagatelle — 80 f	és op. 15. 7. sz. Álmodozás — 50 f
3. „ 13. Andante a „Pathetik“ szonátából — 80 f	1. „ (85. 1. sz. Születésnap ind. — 50 f
1. „ 119. Bagatelle — 50 f	(és op. 124. 6. sz. Bölcsődal — 50 f
1. „ Allegretto — 50 f	2. „ 124. 16. sz. Altató dal — 50 f
2. „ Albumlap Eliznek — 50 f	3. „ 82. 7. sz. A madár mint jós — 50 f
1. Boccherini: Menuetto és Haydn: Ökörmenuetto — 50 f	Tschaikovsky P.: op. 2. 3. sz. Dal szöveg nélkül — 50 f
3. Chopin Fr.: op. 9. 2. sz. Nocturno — 80 f	3. „ 10. 2. sz. Humoresque — 50 f
2. „ 28 15. sz. Prelude — 80 f	2. „ 37. 4. sz. Hóvirág — 50 f
2. „ 34. 2. sz. Valse brillante — 80 f	1. Weber: Románc és Allegretto — 50 f
3. „ 35a. Gyászinduló — 80 f	4. „ op. 65. Felhívás keringőre — 150 f
3. „ 65. 1. sz. Keringő — 50 f	A darabok előtt álló számok azok nehézségi fokozatát jelentik. 1. szám. egész könnyű, 2. szám könnyű, 3. szám közepnehéz, 4. szám nehéz.
1. „ 18. Keringő — 1. — f	
1. XIII. Lajos: Gavotte ja — 80 f	
1. Haydn F.: Serenade — 50 f	
1. „ Andante — 80 f	
1. Mendelssohn F. Bartholdy: Nászinduló — 50 f	
2. „ (op. 19. 4. sz. Dal szöveg nélkül) — 50 f	
2. „ (és „ 30. 3. sz. „) — 50 f	
2. „ 19. 6. sz. Velencei gondola dal B-dur — 50 f	
3. Mendelssohn F. Bartholdy: 62. 6. Tavasz dal — 80 f	
2. Mozart W A.: Rondo á la Turca — 80 f	
3. Rubinstein A.: op. 3. Melodia — 50 f	
2. Schubert F.: op. 9 Keringő — 50 f	
3. „ 5L. 1. sz. Katona ind. — 50 f	
1. „ 54 Magyar induló — 50 f	
2. „ 78. 3. sz. Menuetto — 50 f	
3. „ 90. 2. „ Impromptu I. — 1. — f	
2. „ 94 3. „ Moment musical és Scherzo B. dur — 50 f	

**Gramophonok és
Phonographok**

teljes felszereléssel vagy anélkül
csakis elsőrendű gyártmány
— legelőnyösebben kapható —
Betegh Pál könyv- és zeneműkereskedésében
Székelyudvarhely, Kossuth-utca.